

Motion till riksdagen

1988/89:U223

av Lennart Pettersson och Åke Wictorsson (båda s)
Biståndsmedel till s.k. anpassad teknologi till u-länder

Ett av de stora problemen vid tekniköverföring till u-länder är att finna en teknikinivå som passar det småskaliga självhushållningssamhälle som finns i stora delar av dessa länder. Här bör svenska tekniker och företag kunna göra större insatser än hittills.

I många utvecklingsländer har det också bildats institutioner för "appropriate technology" (anpassad teknik). Det är organ som arbetar på att utveckla och sprida tekniska lösningar som är anpassade till landets ekonomiska, tekniska och sociala förutsättningar – speciellt då till de förutsättningar som kan finnas i de minst utvecklade delarna av det egna landet.

Kort sagt kan verksamheten sammanfattas som projekt som:
dels avser att främja användningen av produktionsmetoder och teknisk utrustning m.m. som är beprövade men arbetsintensiva och för den skull olönsamma i i-länderna,
dels inriktas på överföring och spridning av ny teknik i lösningar som är särskilt anpassade till utvecklingsländernas förhållanden.

Hösten 1988 bildades den ideella föreningen Appropriate Technology Sweden (ATS). Bakom föreningen står bl.a. Institutionen för teknisk vattenresurslära vid Lunds tekniska högskola, Institutionen för lantbruksarbete, arbetsmetodik och teknik vid Sveriges lantbruksuniversitet, Stiftelsen för seniore experter, Sveriges Energiföreningars Riksorganisation, Företagareförbundet och ytterligare ett antal frivilligorganisationer. Föreningen skall i första hand ägna sig åt följande uppgifter:

- bygga upp en kunskaps- och erfarenhetsbas i "appropriate technology" (AT)
- samverka med u-ländernas AT-organisationer för att utveckla basbehovsteknik
- fungera som rådgivande organ åt frivilliga biståndsorganisationer i frågor som rör teknikval och tekniköverföring
- samarbeta med universitet och högskolor, näringsliv och frivilligorganisationer för att mobilisera resurser som stärker u-ländernas innovationskapacitet och ökar deras självförsörjningsförmåga

Med denna verksamhetsinriktning bör föreningen ha goda möjligheter att mobilisera det kunnande om anpassad teknik som efterfrågas i utvecklingsländer och även finna kanalerna för att föra ut detta kunnande. Vi anser det angeläget att denna verksamhet stöds inom ramen för det statliga u-landsbiståndet.

Årsbudgeten för ATS har i ett uppbyggnadsskede (3 år) beräknats till 4,5 milj. kr. per år. När verksamheten väl är igång kan den byggas ut till att mobilisera teknisk kompetens till fördel för ett effektivare svenskt bistånd.

I detta sammanhang kan också nämnas att Norrtälje kommun är intresserad av att utvidga sitt planerade industrimuseum kring den gamla motorfabriken "Pythagoras" med ett centrum för basteknologi. På detta centrum skulle man bl.a. kunna ha en fortlöpande utställning över svenskt tekniskt kunnande och tekniska lösningar av speciellt intresse för u-länderna. Där skulle också olika projektgrupper kunna arbeta. Närheten till Stockholm och Arlanda är till fördel för detta sammanhang.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om biståndsmedel till det arbete föreningen "Appropriate Technology Sweden" utför i utvecklingsländer för utveckling och överföring av anpassad teknik.

Stockholm den 25 januari 1989

Lennart Pettersson (s)

Åke Wictorsson (s)